

# แก้คอร์รัปชันเพื่อไทยแลนด์ 4.0 พรุ่งนี้ต้องไป

กรุงเทพธุรกิจ  
เศรษฐศาสตร์บัณฑิต  
● ดร.บัณฑิต นิจถาวร  
bandid.econ@gmail.com



วันพรุ่งนี้ อังคารที่ 21 พ.ย. โครงการเนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต

หรือ CAC จะจัดงานสัมมนาวิชาการประจำปีเพื่อระดมสมองการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของประเทศ งานนี้จัดเป็นประจำทุกปี โดยปีนี้เป็นปีที่แปดเพื่อเป็นเวทีให้บริษัทเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน และภาคประชาสังคมมาร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางต่างๆที่จะช่วยกันแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญต่ออนาคตของประเทศ และแม้รัฐบาลปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับคอร์รัปชันว่าเป็นโจทย์ใหญ่ที่ต้องแก้ไข

แต่ปัญหายังมีอยู่ไม่หายไปไหน แสดงถึงความยากของการแก้ไขปัญห และถ้าประเทศยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ โอกาสที่เราจะเห็นประเทศไทยก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ก็จะติดขัดหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้ เพราะมีคอร์รัปชันเป็นอุปสรรค

ที่คอร์รัปชันเป็นอุปสรรคต่อไทยแลนด์ 4.0 ก็เพราะ **หนึ่ง** คอร์รัปชันสร้างต้นทุนให้กับภาคธุรกิจ ให้มีภาระที่ต้องจ่ายเพิ่มเติมในการทำธุรกิจ เพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำธุรกิจ ไม่ให้เป็นอุปสรรค โดยเฉพาะเมื่อธุรกิจต้องมีการติดต่อขออนุญาตต่างๆ จากหน่วยราชการ รวมถึงเพื่อความสะดวกของประชาชนในการใช้ชีวิตประจำวันที่เราจะต้องจ่าย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

สิ่งเหล่านี้เป็นต้นทุนต่อภาคธุรกิจและประชาชน และตราบดีที่ประเทศยังมียังมีค่าใช้จ่ายแบบนี้ ประเทศก็จะเป็นประเทศที่มีต้นทุนสูง ลดความน่าสนใจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสายตาต่างประเทศ

สอง ในเศรษฐกิจยุค 4.0 ความไม่แน่นอนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อธุรกิจ เพราะความไม่แน่นอน ทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงที่ไม่จำเป็น ความไม่แน่นอนจึงเป็นสิ่งที่นักธุรกิจไม่ชอบและอยากหลีกเลี่ยง ดังนั้นในประเทศที่มีปัญหาคอร์รัปชันรุนแรง เช่น ประเทศไทย ความไม่แน่นอนในการทำธุรกิจจึงมีมาก โดยเฉพาะความไม่แน่นอนเรื่องนโยบายหรือกฎระเบียบทางการที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเสียมาหรือมีต้นทุนเพิ่มเติมในการทำธุรกิจ ที่ต้องจ่ายให้กับฝ่ายการเมืองและข้าราชการที่ฉ้อฉลที่หารายได้จากตำแหน่งหน้าที่

สิ่งเหล่านี้ทำให้การทำธุรกิจในประเทศที่มีปัญหาคอร์รัปชันรุนแรง จะมีความไม่แน่นอนและความเสี่ยงสูง จนไม่มีใครอยากเข้าไปเกี่ยวข้อง เห็นได้ว่า ประเทศที่มีปัญหาคอร์รัปชันมาก มักจะเป็นประเทศที่ล้าหลังในการพัฒนาประเทศ ไม่สามารถผลักดันตนเองให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ เพราะประเทศไม่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา เห็นได้จากปัญหาคอร์รัปชันที่ประเทศมีอยู่และไม่สามารถแก้ไขได้

สาม **นักธุรกิจและพลเมืองของประเทศ 4.0 จะให้ความสำคัญกับเรื่องความยุติธรรม ความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และการเคารพกฎหมายระเบียบ และสิทธิเสรีภาพของประชาชน** เป็นคุณลักษณะของประเทศที่เจริญแล้ว ของพลเมืองและนักธุรกิจของประเทศที่มีการศึกษามีวุฒิภาวะสูงที่ให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจอย่างมีคุณธรรม มีจริยธรรม ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างมืออาชีพ สนับสนุนโดยบรรยากาศการเมืองในประเทศที่เปิดกว้างต่อการแสดงความคิดเห็นมีความเป็นประชาธิปไตยที่เคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ในลักษณะนี้ การคงอยู่ของปัญหาคอร์รัปชันจึงสะท้อนความไม่พร้อมในคุณลักษณะสำคัญเหล่านี้ที่ประเทศควรมี แต่ไม่มี ทำให้ปัญหาคอร์รัปชันจึงมีอยู่เพราะประเทศไม่เคารพกฎกติกาหรือกฎหมายของบ้านเมือง ไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพของ

“ถ้าไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ โอกาสที่จะก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ก็จะติดขัดหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้”

ประชาชน เป็นประเทศที่อำนาจเป็นใหญ่และสังคมไม่ได้ผูกพันด้วยเหตุผล ทำให้ประเทศขาดบรรยากาศของการใฝ่รู้ของประชาชนอย่างที่เราจะมีของการอยากก้าวไปข้างหน้า มีแต่ความพยายามที่จะรักษารูปแบบเดิมๆ ไว้ เพราะเป็นที่มาของประโยชน์ของกลุ่มคนที่มีอำนาจ ทำให้การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน จึงไม่เกิดขึ้นหรือทำได้ยาก

ในทางเศรษฐศาสตร์ ลักษณะแบบนี้คือลักษณะของประเทศที่มีความอ่อนแอเชิงสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันราชการ และสถาบันยุติธรรม ทำให้ปัญหาที่มีอยู่จึงแก้ยาก แม้ข้าราชการและนักธุรกิจของประเทศจะมีความรู้ มีการศึกษาสูง แต่ก็ไม่สามารถใช้ความรู้แก้ปัญหาคอร์รัปชันที่มีอยู่

ด้วยเหตุนี้ ถ้าปัญหาคอร์รัปชันยังแก้ไขไม่ได้ ก็ยากที่ประเทศจะเดินต่อไปสู่ระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น และจะไม่สามารถก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างที่หวัง แต่ที่ขอยกจะเป็นความหวังอยู่ก็คือ ประเทศนั้นโดยธรรมชาติแล้ว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าประชาชนหรือคนในประเทศต้องการและร่วมมือกันทำให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น สังคมไทย ถ้าย้อนกลับไปเมื่อ 20 ปีก่อนก็ไม่ได้มีปัญหาคอร์รัปชันมากมายอย่างในปัจจุบัน แต่ที่ปัญหาแย่งก็เพราะความเข้มแข็งเชิงสถาบันของประเทศเปลี่ยนไปคืออ่อนแอลงมาก คนที่ไม่เคารพกฎหมายจึงเป็นผู้ได้เปรียบในการหาประโยชน์ให้กับตนเองและลูกหลานจากการทุจริตคอร์รัปชันที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศมาก แต่ก็ไม่สนใจเพราะไม่เคยถูกลงโทษ ทำให้แรงจูงใจในระบบเศรษฐกิจของประเทศถูกบิดเบือน จากความอ่อนแอของระบบการบังคับใช้กฎหมาย

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันจึงต้องเริ่มจากการทำให้ระบบการบังคับใช้กฎหมายของบ้านเมืองเข้มแข็งเพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนในประเทศเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งข้าราชการ นักการเมืองและนักธุรกิจให้หยุดคอร์รัปชันซึ่งเป็นสิ่งที่หลายประเทศในเอเชียที่เคยมีปัญหาคอร์รัปชันรุนแรงอย่างเราทำได้ ไม่ว่าจะเป็นฮ่องกง สิงคโปร์ เกาหลีใต้ หรือไต้หวัน ที่สามารถลดทอนหรือแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้จนน่าพอใจประเทศไปสู่ความทันสมัย เป็นเศรษฐกิจหรือประเทศแบบ 4.0

ประเทศเราก็ต้องทำเช่นกันและการบ้านที่ต้องทำก็คือทุกภาคส่วนต้องร่วมมือแก้ไข ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม โดยต้องแก้ไขระบบราชการมีความโปร่งใส ระบบธุรกิจเอกชนมีจริยธรรม และมีธรรมาภิบาลในการทำธุรกิจ ระบบยุติธรรมมีความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นธรรม และภาคประชาสังคมเข้มแข็ง พร้อมร่วมมือสอดส่องดูแลพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันไม่ให้เกิดขึ้น ถ้าทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนอย่างเข้มแข็ง โอกาสที่ประเทศเราจะแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ก็จะสูงขึ้นแน่นอน

**โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตเป็นโครงการที่สร้างพื้นที่ให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคอร์รัปชันโดยบริษัทเอกชนสามารถเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์ทำธุรกิจสะอาด ไม่มีทุจริตคอร์รัปชันในการทำธุรกิจเป็นการเข้าร่วมอย่างสมัครใจ และเมื่อเข้าร่วมแล้วบริษัทก็มีพันธกิจที่ต้องวางนโยบายและระบบการป้องกันการทุจริตภายในบริษัทตามมาตรฐานที่คณะกรรมการ CAC กำหนด**

ปัจจุบันโครงการ CAC มีความก้าวหน้าต่อเนื่อง ล่าสุดมีบริษัทเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์แล้วถึง 858 บริษัท และมีบริษัทที่ได้รับการรับรองจากโครงการ CAC แล้ว 284 บริษัท ว่าเป็นบริษัทที่มีนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ CAC กำหนดที่สำคัญตัวเลขเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ แสดงถึงความต้องการของภาคเอกชนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของ

การแก้ไขปัญหา

การสัมมนาของ CAC ปีนี้จะจัดในหัวข้อ Bright Spot หรือจุดสว่าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามของฝ่ายต่างๆ ในประเทศขณะนี้ทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมที่กำลังช่วยกันแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันผ่านโครงการต่างๆ ที่แต่ละคนทำ ในภาคเช้า จะเป็นการแสดงความเห็นของนักวิชาการต่างประเทศ 2 ท่านคือ Prof. Nikos Passat และ Dr. Frank Brown ที่จะพูดถึงประโยชน์และศักยภาพของแนวร่วมปฏิบัติหรือ Collective Action ในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ดูจากประสบการณ์ในต่างประเทศ จากนั้น จะเป็นการนำเสนอโดยผู้บริหารระดับสูงของบริษัทชั้นนำของไทย 5 บริษัทที่ได้รับการรับรองจากโครงการ CAC พูดถึงเหตุผลและประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ CAC

ในภาคบ่ายจะเป็นช่วงของภาคประชาสังคมที่จะพูดถึงโครงการต่างๆ ที่กำลังทำกันเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลที่ดี สร้างความโปร่งใสรวมถึงเปลี่ยนวิถีคิดและจิตสำนึกของคนไทยเพื่อลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีตัวอย่างจากภาคการเงิน สื่อมวลชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการและภาคธุรกิจ ส่วนเป็นความพยายามที่เป็นจุดสว่างที่นำชื่นชม และเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศ 4.0 วิทยากรทุกท่านตั้งแต่เช้าถึงเย็นจะมานำเสนอในสไตล์ TED Talk คือกระชับ ตรงเวลา และพูดจากใจ ท้ายสุดจะปิดงานด้วยการมอบใบประกาศให้กับบริษัทเอกชนจำนวน 74 บริษัทที่ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ CAC ในรอบครึ่งหลังของปีนี้

ก็อยากให้ทุกท่านมาร่วมงานมาเป็นกำลังใจให้กับพลังเล็กๆ ของภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมที่กำลังเป็นจุดสว่างของความพยายามแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของประเทศ งานจะจัดที่โรงแรมดุสิตธานี ตั้งแต่เวลา 08.00 น. ถึง 17.00 น. ท่านที่สนใจสามารถลงทะเบียนร่วมงานได้ที่ [www.thai-iod.com](http://www.thai-iod.com) หรือติดต่อคุณสาริณี เรื่องคงเกียรติ และคุณสุทธีณี เกิดช่วย ได้ที่ 02-955-1155 เบอร์ต่อ 402 และ 404 มาให้เดี๋ยวนะครับ และพบกันวันพรุ่งนี้